

1. ZAKONI KOJI UREĐUJU ORGANIZACIJU I FUNKCIONISANJE CRVENOG KRSTA

1.1 Zakon o Crvenom krstu Srbije (Sl. glasnik R. Srbije broj 107/2005)

Z A K O N

O CRVENOM KRSTU SRBIJE

Položaj Crvenog krsta Srbije

Član 1.

Crveni krst Srbije jeste humanitarna, nezavisna, neprofitna i dobrovoljna organizacija osnovana za teritoriju Republike Srbije i sastavni je deo Društva Crvenog krsta Srbije i Crne Gore (u daljem tekstu: nacionalno društvo).

Crveni krst Srbije vrši javna ovlašćenja utvrđena zakonom i obavlja druge poslove od javnog interesa, u skladu sa ratifikovanim međunarodnim ugovorom, zakonom i drugim propisima i opštim aktima i pri njihovom vršenju, odnosno obavljanju ima položaj organizacije koja pomaže nadležnim državnim organima u humanitarnoj oblasti.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, odnosno delatnosti Crveni krst Srbije uživa pomoć nadležnih državnih organa, organa teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave.

Ciljevi i zadaci Crvenog krsta Srbije

Član 2.

Crveni krst Srbije ima za cilj da olakšava ljudsku patnju, sa zadatkom da pruža pomoć ugroženim licima u slučaju ratnih sukoba, prirodnih, ekoloških ili drugih nesreća radi spasavanja ugroženih života i zdravlja ljudi i obezbeđenja poštovanja humanitarnog prava, i u slučaju stanja potreba za socijalnom zaštitom i zbrinjavanjem, kao i sa zadatkom preventivnog delovanja i prosvećivanja građana u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite i unapređenja humanitarnih vrednosti društva.

U obavljanju poslova vezanih za ostvarenje cilja i zadataka Crveni krst Srbije deluje u skladu sa:

- 1) ratifikovanim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima iz oblasti međunarodnog humanitarnog prava, a naročito sa Ženevskim konvencijama o zaštiti žrtava rata od 12. avgusta 1949. godine (u daljem tekstu: Ženevske konvencije) i Dopunskim protokolima uz Ženevske konvencije od 8. juna 1977. godine (u daljem tekstu: Dopunski protokoli);
- 2) Osnovnim principima, Statutom i drugim aktima i pravilima koje usvaja Međunarodni pokret Crvenog krsta i Crvenog polumeseca (u daljem tekstu: Međunarodni pokret);

3) ciljevima i zadacima nacionalnog društva.

U ostvarenju utvrđenog cilja i zadataka, a naročito pri obavljanju humanitarnih poslova, Crveni krst Srbije pomaže svim ljudima bez bilo kakve diskriminacije po bilo kom osnovu, a naročito zbog rase, boje, pola, nacionalne pripadnosti, društvenog porekla, rođenja ili sličnog statusa, veroispovesti, političkog ili drugog uverenja, imovnog stanja, kulture, jezika, starosti ili psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

Sastav Crvenog krsta Srbije

Član 3.

U sastavu Crvenog krsta Srbije jesu pokrajinske, gradske i opštinske organizacije Crvenog krsta osnovane na teritoriji Republike Srbije.

Crveni krst Srbije i organizacije Crvenog krsta osnovane u jedinici teritorijalne autonomije ili jedinici lokalne samouprave imaju svojstvo pravnog lica.

Statut Crvenog krsta Srbije

Član 4.

Crveni krst Srbije ima Statut kojim, u skladu sa zakonom, uređuje oblast, zadatke, poslove i način rada svojih organa i službi, svoju organizaciju, kao i druga pitanja od značaja za rad Crvenog krsta Srbije.

Znak Crvenog krsta Srbije

Član 5.

Znak Crvenog krsta Srbije je krst crvene boje sastavljen od pet jednakih kvadrata na belom polju oko kojeg se ispisuje naziv "Crveni krst Srbije".

Znak Crvenog krsta Srbije koristi se u skladu sa zakonom kojim je uređena upotreba znaka Crvenog krsta u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora.

Javna ovlašćenja

Član 6.

Javna ovlašćenja koja su zakonom poverena nacionalnom društvu na teritoriji Republike Srbije vrši Crveni krst Srbije.

Član 7.

Crvenom krstu Srbije poverava se vršenje i sledećih javnih ovlašćenja:

1) pokretanje, organizovanje i sprovođenje ili učestvovanje u redovnim i vanrednim akcijama solidarnosti u Republici Srbiji za pomoć ugroženim licima i žrtvama prirodnih, ekoloških i drugih nesreća i oružanih sukoba, kao i obezbeđenje, u skladu sa zakonom, obuke ljudi, materijalnih, finansijskih i drugih sredstava za te akcije;

- 2) osposobljavanje građana, dobrovoljno organizovanih za obavljanje poslova civilne zaštite na teritoriji Republike Srbije, za pružanje prve pomoći u slučaju prirodnih, ekoloških i drugih nesreća, kao i oružanih sukoba;
- 3) organizovanje, obučavanje i pripremanje ekipa za prvu pomoć, higijensko-epidemiološku zaštitu, negu povređenih i obolelih, socijalni rad, psihološku pomoć stanovništvu i tehničku pomoć za izvršavanje zadataka u slučaju prirodnih, ekoloških i drugih nesreća, kao i oružanih sukoba;
- 4) popularisanje dobrovoljnog davalaštva krvi i, u saradnji sa službama i zdravstvenim ustanovama za transfuziju krvi, učestvuju u organizovanju akcija dobrovoljnog davanja krvi.

Član 8.

U vršenju javnih ovlašćenja iz čl 6. i 7. ovog zakona Crveni krst Srbije vodi odgovarajuće evidencije i izdaje uverenja.

Programi Crvenog krsta Srbije

Član 9.

Crveni krst Srbije sprovodi programe i aktivnosti koji proizlaze iz ciljeva i zadataka Međunarodnog pokreta, a naročito:

- 1) razvija solidarnost među ljudima i organizuje različite oblike međusobne pomoći građana;
- 2) zastupa, širi i sprovodi ideje, Osnovne principe i druge humanitarne vrednosti Međunarodnog pokreta;
- 3) donosi plan i sprovodi program pripreme za delovanje u nesrećama u saradnji i uz koordinaciju sa nadležnim državnim organima;
- 4) sprovodi programe pomoći deci, hendikepiranim, starim i nemoćnim licima u saradnji sa donatorima i nadležnim državnim organima i organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave;
- 5) organizuje i sprovodi akcije zaštite i unapređenja stanja životne okoline i širi znanja stanovništva o merama za očuvanje zdrave prirodne sredine u cilju zaštite i unapređivanja stanja životne okoline i sprečavanja nastanka neželjenih posledica;
- 6) zastupa ideje dobrovoljnog rada u korist ugroženih lica, registruje i sprovodi obuku volontera za rad u Crvenom krstu Srbije;
- 7) organizuje i učestvuje, u saradnji sa zdravstvenim ustanovama, u aktivnostima promocije zdravlja, u sprovođenju aktivnosti za unapređenje zdravlja pojedinih grupacija stanovništva i prevenciju bolesti od većeg socijalno-medicinskog značaja.

Usluge koje pruža Crveni krst Srbije

Član 10.

Crveni krst Srbije može organizovati ishranu ugroženih lica u redovnim ili vanrednim situacijama.

Crveni krst Srbije, u svojim objektima, može pružati usluge privremenog smeštaja i ishrane licima kojima je takav oblik pomoći potreban iz zdravstvenih ili socijalnih razloga, kao i svom članstvu.

Pružanje usluga ishrane i smeštaja iz st. 1. i 2. ovog člana ne smatra se ugostiteljskom delatnošću.

Pod uslovima i na način utvrđen zakonom, Crveni krst Srbije može, ako to ne dovodi u pitanje obavljanje javnih ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom, pružati i druge usluge zainteresovanim pravnim i fizičkim licima, a naročito one koje se odnose na:

- 1) organizovanje i sprovođenje stručnog osposobljavanja predavača za obuku iz prve pomoći, vođenje evidencija o obuci i izdavanje odgovarajućih uverenja o stručnoj osposobljenosti predavača;
- 2) organizovanje i sprovođenje obuke iz prve pomoći kandidata za vozače, sprovođenje ispita, vođenje evidencija i izdavanje uverenja o položenom ispitu iz prve pomoći;
- 3) organizovanje i sprovođenje obuke iz prve pomoći za lica koja obavljaju poslove bezbednosti i zdravlja na radu;
- 4) organizovanje službe spasavanja na vodi i službe spasavanja na planinama, sprovođenje obuke spasilaca za rad u tim službama, vođenje evidencija i izdavanje odgovarajućih uverenja.

Saradnja Crvenog krsta Srbije

Član 11.

U vršenju javnih ovlašćenja iz čl. 6. i 7. ovog zakona i sprovođenju programa iz člana 9. ovog zakona, Crveni krst Srbije saraduje sa nadležnim državnim organima, organima teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave, kao i sa ustanovama i organizacijama u oblasti sistema zdravstvene zaštite, socijalne zaštite, penzijskog i invalidskog osiguranja, drugim oblicima organizovanja zaštite i spasavanja stanovništva, materijalnih i drugih dobara, crkvama i verskim zajednicama, preduzećima i drugim oblicima organizovanja za obavljanje delatnosti ili usluga, nevladinim organizacijama i građanima (u daljem tekstu: organi, organizacije i lica).

Crveni krst Srbije ostvaruje međunarodnu i regionalnu saradnju sa odgovarajućim organizacijama Crvenog krsta i Crvenog polumeseca drugih država, kao i sa drugim humanitarnim organizacijama.

Crveni krst Srbije, kao sastavni deo nacionalnog društva, saraduje sa Međunarodnim pokretom i nacionalnim organizacijama Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, kao i drugim humanitarnim

organizacijama, zdravstvenim i socijalnim ustanovama koje učestvuju u humanitarnom radu na teritoriji Republike Srbije ili u inostranstvu.

Obaveze organa, organizacija i lica prema Crvenom krstu Srbije

Član 12.

Na zahtev Crvenog krsta Srbije organi, organizacije i lica dužni su da daju podatke kojima raspolažu u obavljanju svojih delatnosti, odnosno koje poseduju, a koji su potrebni za vršenje javnih ovlašćenja iz čl. 6. i 7. ovog zakona.

Organi, organizacije i lica dužni su da, po službenoj dužnosti, Crvenom krstu Srbije dostave sve podatke utvrđene Ženevskim konvencijama i Dopunskim protokolima o licima zaštićenim tim konvencijama i protokolima, u roku od 15 dana od dana kada

ostvare kontrolu nad tim licima.

Finansiranje Crvenog krsta Srbije

Član 13.

Za vršenje javnih ovlašćenja iz čl. 6. i 7. ovog zakona i ostvarivanje programa iz člana 9. tačka 7) ovog zakona sredstva se obezbeđuju u budžetu Republike Srbije, budžetu autonomne pokrajine i budžetu jedinice lokalne samouprave.

Organi teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave mogu obezbediti i dopunska sredstva za finansiranje programa i delatnosti Crvenog krsta Srbije koje nisu obuhvaćene u stavu 1. ovog člana.

Sredstva iz st. 1. i 2. ovog člana obezbeđuju se, u skladu sa zakonom, preko državnih organa, organa teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave nadležnih za poslove iz oblasti zdravlja i socijalne zaštite, a opredeljuju se organizacijama Crvenog krsta Srbije iz člana 3. ovog zakona, na osnovu njihovih godišnjih programa rada i finansijskih planova koji se dostavljaju organima preko kojih su sredstva obezbeđena.

Sredstva preneta Crvenom krstu Srbije iz budžeta Republike, budžeta autonomne pokrajine i budžeta jedinice lokalne samouprave podležu sistemu kontrole i revizije na način utvrđen zakonom kojim se uređuje budžetski sistem Republike.

Član 14.

Za sprovođenje programa koji proizlaze iz ciljeva i zadataka Crvenog krsta Srbije, utvrđenih u članu 9. ovog zakona, kao i za delovanje organizacija Crvenog krsta Srbije, sredstva se obezbeđuju iz sledećih izvora, i to:

- 1) članarine;

- 2) prihoda od igara na sreću koji se u okviru budžeta Republike raspoređuje i izdvaja za humanitarne potrebe po osnovu zakona kojim su regulisane igre na sreću, a preko budžetskog fonda za finansiranje Crvenog krsta Srbije;
- 3) od pruženih usluga čije su vršenje državni organi, organi teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave poverili Crvenom krstu Srbije;
- 4) od posebnih aktivnosti i akcija na prikupljanju novčanih i materijalnih sredstava;
- 5) priloga, subvencija, donacija i legata;
- 6) prihoda od imovine;
- 7) drugih prihoda.

Manifestacije koje obeležava Crveni krst Srbije

Član 15.

Posebne manifestacije koje obeležava Crveni krst Srbije jesu:

- 1) "Nedelja Crvenog krsta" koja se održava svake godine od 8. do 15. maja i
- 2) "Nedelja solidarnosti" koja se održava svake godine od 14. do 21. septembra.

Za vreme trajanja manifestacija koje obeležava, u korist Crvenog krsta Srbije obavezno se naplaćuje:

- 1) na svaku prodatu putničku kartu u međunarodnom avionskom, železničkom, brodskom i autobuskom saobraćaju, iznos od 3% cene karte;
- 2) na svaku prodatu putničku kartu u unutrašnjem avionskom, železničkom, brodskom i autobuskom saobraćaju, iznos od 2% cene karte;
- 3) na svaku poštansku pošiljku u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, osim na pošiljke novina i časopisa iznos u visini od 50% od iznosa nominalne vrednosti poštanske marke za pisma težine do 20 grama;
- 4) na svaku prodatu kartu za kulturne, zabavne, sportske i sajamske priredbe (koncerti, festivali, bioskopske i pozorišne predstave, sportske utakmice i takmičenja lokalnog, državnog i međudržavnog karaktera), iznos od 3% cene karte.

Član 16.

Od svake prodate karte za manifestacije međunarodnog karaktera (kulturne, zabavne, sportske i slično) tokom cele kalendarske godine, na račun budžetskog fonda za Crveni krst Srbije, uplaćuje se iznos od 2% cene karte.

Član 17.

Sredstva iz čl. 15. i 16. ovog zakona naplaćuju pravna i fizička lica koja prodaju ulaznice za priredbe, putničke karte i poštanske marke, a prikupljena novčana sredstva uplaćuju na račun propisan za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.

Prikupljena novčana sredstva se koriste za finansiranje delatnosti Crvenog krsta Srbije, prema programu Crvenog krsta Srbije na koji saglasnost daje Vlada Republike Srbije.

Član 18.

Sredstva koja Crveni krst Srbije ostvari iznad visine utvrđene programom na koji je Vlada Republike Srbije dala saglasnost koristiće se za druge programe Crvenog krsta koje odobri Vlada Republike Srbije.

Oslobađanje od finansijskih obaveza

Član 19.

Pošiljke Službe traženja oslobađaju se od uvoznih, carinskih, poštanskih i drugih dažbina, u skladu sa propisima o poštanskom saobraćaju i carinama.

Nadzor

Član 20.

Nadzor nad radom Crvenog krsta Srbije u obavljanju javnih ovlašćenja vrši organ državne uprave u čijem delokrugu je utvrđena oblast iz koje je javno ovlašćenje povereno Crvenom krstu Srbije.

Kaznene odredbe

Član 21.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija koja Crvenom krstu Srbije ne dostavi podatke kojima raspolaže u vršenju svoje delatnosti (član 12).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, odnosno organu, novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice, novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara.

Član 22.

Novčanom kaznom od 10.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija koja ne uplati sredstva propisana u čl. 15. i 16. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom u iznosu od 500 do 50.000 dinara.

Prelazne i završne odredbe

Član 23.

Crveni krst Srbije će uskladiti svoj Statut sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 24.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o vršenju javnih ovlašćenja i načinu obezbeđivanja sredstava Crvenog krsta Srbije ("Službeni glasnik SRS", br. 6/79, 20/84, 24/85, 27/85, 37/88, 30/89 i "Službeni glasnik RS", broj 67/93).

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".